

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XXXVI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 70.

Brasiovu 28/16 Septembre

1873.

Brasiovu 27 Septembre n. 1873.

Tocm'a primimu in „Monitoriu Romaniei“ reportulu despre ultim'a siedintia a Academiei sci-entifice din Romani'a, carui ei damu primulu locu, pentru marele interessu, celu primesce natiunea pen-tru literatura din cuprinsulu lui. Testamentulu fundatorelui Nasturelu Herescu ne st6rce ado-rarea asemeniloru barbati, cari sacrificia cu atata prudentia pentru celu mai santu scopu de cultura nationale generale. Gloria si memoria in eternu durat6ria scumpulu nume!!! Reportulu e urma-toriulu :

Bucuresci 7 Septembre 1873.

SOCIETATEA ACADEMICA ROMANA.

In diu'a de 30 Augustu (st. v.), Societatea academica romana tin6, in sala Senatulu din pa-latulu Universitatii, una siedintia publica, care fu ultim'a din sesiunea de estu timpu.

D. A. T. Laurianu, presiedintele societatii, deschide siedinti'a si comunica una adresa a d-lui generalu Constantinu Nasturelu Herescu, insocita si de una copia dupa testamentulu seu, in care face una insemnata donatiune Societatii aca-demice.

Se da apoi lectura acestui testamentu in co-prinsulu urmatoriu.

Codicilu.

De vreme ce omulu, pe catu este in viatia, trebue neincetatu se se caute a se folosi de pro-gressele ce se facu in societatea, in care elu tra-esse, si totu-deodata se contribu6sca pe catu va pu-t6 mai multu la inaintarea patriei si a natiunii, in sinulu carei'a providinti'a i-a datu nascere si cre-scere; de aceea si eu, simtindu astadi necessitate de a pune dispositiunile regulate prin testamentulu meu autenticu din 25 Februaru anulu 1855, com-plectatu si in unele modificatu prin codicilele, ase-menea autentice, din 18 Februaru anulu 1864 si din 28 Iuniu anulu 1871, de ale pune, dicu, in reportu cu starea actuale a desvoltarii n6stre natio-nale si sociale, si constatandu, pe deoparte, regu-lat'a functionare a Societatii academice romane, care nu exist6 pe candu am exprimat eu, prin codici-lulu din 1864, dorinti'a de a infintia premie lite-rare, d6r' care astadi corespunde cu totulu la in-tentiuile mele si este in stare de a indeplini mai bine de catu orce alta institutiune vointiele mele in acea privintia; 6r' pe alta parte, preve-diendu coveniturile proprietatorulu mele Nasture-lulu, din judeciulu Teleormanu, si Satulu-Nou, din judetiulu Ilfovu, pe cari le lasu besericei sant'a Vineri din Bucuresci, potu se cr6sca astu-feliu in catu se indestulez6 cu prisosu trebuintiele santulu locasiu si ale asilulu anexatu pelanga densulu, si se contribu6sca intr'unu modu mai imbelsugatu la incurgiarile ce voescu se se dea din acele venituri sciintieloru si literaturii romanesci; de aceea amu decisu c6 prin codicilulu de facia se confirmu unele dispositiuni coprinse in susu mentionatele acte tes-tamentarie, si altele se le modificu, perfectionandule si specificandule intr'unu modu mai lamuritu.

Deci, spre a evit6 orce confusiune la care ar' put6 d6 nascere interpretatiunea ultimeloru mele vointie, facundu chiaru 6re cari preschimbari ce am crediutu, ca corespundu mai bine cu scopulu ce-mi propusesemu prin susu mentionatele mele dispositi-

uni testamentarie, m'amu hotaratu a face acestu nou codicilu, desvoltatoriu si indreptatoriu.

Mosi'a mea Nasturelulu, din districtulu Teleormanu, si mosi'a Satulu-Nou, din distric-tulu Ilfovu, in care repausat'a mea socia, d-nei E-len'a Herescu, nascuta Baleanu, -si asigurase drepturile s6le zestrane, lasandu aceste drepturi si D-nei besericei sant'a Vineri din Bucuresci, prin testamentulu seu din anulu 1855, le lasu amen-d6ue, pe cum amu facutu si prin testamentulu meu din anulu 1855, besericei sant'a Vineri din Bucu-resci, cu conditiunile si sarcinile ce urm6za, si cu indatorire c6 ori asupr'a cui ar' put6 trece pe vi-toriu drepturile acestui santu locasiu se nu-si p6ta insusi averea ce lasu prin acestu testamentu, de catu respectandu modulu intrebuintarii ce printr'in-sulu hotarascu, considerandu aceste proprietati c6 afectate pentru totu-deauna la indeplinirea sarcini-loru ce mai diosu specificu :

Art. 1. Lasu c6 din venitul acestoru d6ue proprietati, diumetate remanendu in dispusetiunea besericei Sf. Vineri, se se intrebuintiedie in modulu urmatoriu :

a) Spre intretinerea in buna stare a prava-lieloru ce se afla cladite pe loculu Sf. beserici si alu caroru venitu s6rva pentru sustinerea betrani-loru infirmi ce vinu a locui in chiliile acestui santu locasiu ;

b) Pentru imbunatatirea acestoru chilii si pen-tru prefacerea loru, atunci candu venitul va per-mite, astufeliu in catu se p6ta agiunge cu timpulu unu asilu sistematicu pentru unu numeru 6re-care de betrani infirmi de ambele sexe ;

c) D6ca venitul pravalieiloru nu va fi indes-tulatoriu pentru plat'a adiut6reloru ce se prevedu in testamentulu meu autenticu din 1855, se voru complect6 acestea din venitul ce lasu santei beser-ici pana la sum'a de 20 lei noi pe luna pentru fia-care individu, adepostitu in asilu ;

d) D6ca dupa indeplinirea dispositiuniloru de mai susu, va fi unu escedente de venituri, cari cu timpulu se voru capitalis6, atunci ac6st'a va servi si spre reparatiunile si imbunatatirile santulu lo-casiu alu besericei santei Vineri.

Art. 2. Cea-alalta diumetate din venituri dupa vremi ale susu diseloru mosii Nasturelulu si Satulu-Nou se va d6 pe totu anulu in deplin'a stapanire a Societatii academice romane, spre a face cu den-s'a intrebuintiarea ce mai diosu se ar6ta.

Sumele ce se voru raspunde pe totu anulu de beserica Sf. Vineri din Bucuresci catra Societatea academica romana impreuna cu acele din aceste sume, cari se voru capitalis6 de catra ac6sta Socie-tate, voru form6 in cas'a societatiei unu fondu spe-ciale care va purt6 numele de fondulu Nasturelu ; 6r' premiile diverse ce se voru acord6 dintr'ensulu voru purt6 numirea de premii Nasturelu.

Societatea academica romana va av6 singura dreptulu si indatorirea a administr6 fondulu Nastu-relu si a intrebuintia veniturile lui dupa dispositi-unile aci mai diosu enunciate.

Premiile Nasturelu voru fi impartite in d6ue serii: inse fiindu-ca dorinti'a mea este c6 aceste premie se fia mari, indestulat6re, in catu se atraga, se indemne si mai cu s6ma se resplat6sca pe scrii-tori, recomandandu aci c6 se nu se caute a economisi, ci a remuner6 bine, pentru c6 se putemu av6 ade-sea scrieri, cari se merite recompense; de aceea

premiile nu voru fi nici o data mai mici de catu sumele ce fixediu mai diosu c6 minimum pentru fia-care specia de premiu, si acel'asi premiu nu va putea fi nici odata impartitu intre mai multi con-curenti, ci se va d6 intregu unei'a si acelei'asi per-s6ne care -lu va merit6.

Seriele de premii ce instituescu si pe cari So-cietatea academica romana va av6 singura dreptulu ale propune, ale aprecia si ale decerne pe totu a-nulu, suntu in numeru de d6ue, precum urm6d'a :

a) Premii pentru subjecte propuse la concursu.

Se va infintia celu pucinu unu premiu anualu de 5000 lei noi minimum, care se va decerne ce-lei mai bune lucrari in limb'a romana asupr'a unui subjectu propusu la concursu de catra Societatea academica romana, si pe cari lucrari Societatea aca-demica singura le va aprecia.

Materiile la cari se voru refer6 subjectele propuse la concursu voru fi alese pe rondu in cerculu :

a) Istoriei, geografiei si archiologiei, mai a-lesu atingut6re de tierile romane ;

b) Sciintieloru morali si politice, jurispruden-tiei si economiei sociale, mai alesu ale tieriloru romane ;

c) Sciintieloru fizice si naturali, mai alesu in-tru catu se atinge de natur'a fizica a tieriloru ro-mane ;

d) Limbistice si istoriei filologice s6u litera-rie a limbei romane ;

e) Istoriei si theoriei beleloru arte, mai cu s6ma in reportu cu geniulu si cerintiele nationali romane.

Societatea academica romana va determin6 pe fia-care anu cate unu subjectu alesu pe rondu din materiile susu enunciate, avendu facultate de a pro-pune pe fia-care anu si d6ue s6u mai multe ase-minea concursuri cu premiu, atunci candu fondulu Nasturelu va cresce cu indestulare.

Societatea academica va put6 se urce aceste premie la sume mai considerabile, fara inse d'a le scad6 sub nici unu cuventu mai pe diosu de unu minimum de 5000 lei noi pentru fia-care premiu de ac6sta natura.

Nu voru fi admisi la ac6sta serie de premiu de catu romani din t6te partile tieriloru romanesci si acei din straini cari voru fi dobanditu in prin-cipatulu Romaniei naturalisarea cea mare, s6u cari -si voru fi facutu studiele si voru av6 diplome dela universitatile romane.

b) Premii pentru opere publicate.

In totu anulu Societatea academica romana va av6 a premi6 din veniturile fondulu Nasturelu o carte tiparita, originale, in limb'a romana, care se va socoti de catra societate c6 cea mai buna pu-blicatiune aparuta in cursulu anului.

Inse aceste premii voru fi de d6ue specii :

1. In trei ani consecutivi, d'a-rondulu, se va decerne cate unu premiu de 4000 lei noi minimum la cea mai buna carte aparuta in cursulu anului expirat ;

2. 6r' in alu patrutea anu se va decerne unu premiu fixu de 12,000 lei noi, care se va numi: marele premiu Nasturelu, operei care va fi jude-cata c6 publicatiunea de capetenia ce va fi aparutu in cerculu celoru patru ani precedenti. Acestu pre-miu nu se va put6 decerne unei lucrari care va fi

obtienutu de já unulu din premiile anuali, de catu defalcandu din tr'ensulu valórea premiiu prece-dinte.

Operele ce se voru recompensá cu acésta a dóu'a serie de premii voru tractá cu preferintia de-spre materiile urmatóre:

a) Scrieri serióse de istorii si de sciintiele ac-cesorii ale istoriei, preferinduse cele atingutóre de istori'a tieriloru romane;

b) Scrieri de religiune ortodoxa, de moral'a practica si de filosofia;

c) Scrieri de sciintie politice si de economi'a sociala;

d) Tractate originali despre sciintiele esacte;

e) Scrieri enciclopedice precum dictionare de istoria si geografia, in cari se intre si istori'a si geografia Romaniei, dictionare generali séu partiali de sciintie esacte, de arte si meserie, de adminis-tratiune si jurisprudentia, si alte asemeni lucrari utili si bine intocmite;

f) Carti didactice de una valóre insemnata cá metoda si cá coprinsu;

g) Dictionare limbistice in limb'a romanésca, mai alesu pentru limbele atice si orientali, adeca: limb'a latina, elena, sanscrita, ebraica, araba, turca, slovana vechia, etc.;

h) Publicatiuni si lucrari artistice de una va-lóre seriósa, adeca: relative la artele plastice, ar-chitectur'a, sculptur'a si pictur'a, gravur'a si chiaru opere musicale seriose, pe cari aceste tóte Societa-tea academica romana le va puté aprecia atunci, candu -si va intinde activitatea ei si asupr'a tutu-roru materiiloru de bele-arte.

i) Scrieri de pura literatura romana, in prosa si in versuri, precum poeme, drame si comedii se-rióse, mai alesu subjecte nationali si orce alte o-pere de inalta literatura. Acestor'a mai cu séma asi dori sé se acorde marele premiu Nasturelu, candu voru fi juvocate cá avendu unu meritu cu totulu superioru, spre a se puté astufeliu dá una incuragiare mai puternica desvoltarii literaturii na-tionale.

c) Dispositiuni suplementarie.

De cate ori nu se voru presintá concurenti pentru unulu séu mai multe premie mai susu pro-vedute, séu candu acei ce se voru fi presintatu nu voru fi fostu judecati de catra Societatea acatematica romana cá demni de a obtiené premiile propuse, sumele destinate pentru acele premii in alocatiunile anuali se voru intrupá in fondulu Nasturelu si se voru capitalisá spre a mari acestu fondu.

Er' Societatea academica romana, indeplinindu din fondulu Nasturelu vointiele mele in privinti'a premiiloru mai susu enunciate, libera va fi se in-trebuintize escedentulu venituriloru:

a) In tipariri, cari inse voescu se fia facute in totu-deauna in conditiuni pre catu se va poté mai perfecte sub reportulu corectiunii, sumptuositatii si caracterului artisticu;

b) In organizare de missiuni sciintifice spre a face cercetari si exploratiuni in ramurele privi-tóre la activitatea ei, ér' mai cu séma in descoperiri arhiologice si documentarii;

c) In remuneratiuni la persóne, pe cari Socie-tate academica le va insarciná cu lucrari sciintifice recunoscute necesarii.

d) In achisitiuni de carti, manuscripte si alte obiecte de istoria si sciintifice;

e) In spese indispensabile pentru sustinerea Societatii academice romane, intru indeplinirea func-tiunii ei sciintifice.

Dispositiunile coprinsu in acestu alu douilea articulu se substitue celoru prevedute in codici-lulu meu din 18 Februaru 1864, care remane a-nulatu.

Art. 3. Pentru administrarea acestei averi, conformu codicilulu meu din anulu 1871, rogu pe primariulu dupa vremi alu comunei Bucuresci, séu pe persónele, asupr'a caroru ar' trece in viitoriu a-tributiunile séle, se iè asupra-si acésta sarcina in modulu si cu formele prevedute de Art. 69 din

actual'a lege comunale, potendu chiaru trece ter-menulu arendurii mosiiloru preste trei ani, si tre-buindu, in virtutea articulu 72 din aceeași lege, aprobarea domnului ministru de interne pentru tóte acele cheltueli de reparatiuni si imbunatatiri preve-diute in lege, precum si pentru conditiunile arendarii.

Primariulu va numi unu curatore la sant'a be-serica a santei Vineri, care, cu autorizatiunea pri-mariei, are se faca intrebuintiarea venitulu preve-diutu prin Art. 1 din acestu codicilu.

Art. 4. Confirmu totu prin acestu codicilu dispositiunile ce amu luat prin testamentele mele olografe, adica: lasu nepotulu meu Constantinu Ion Manu casele mele din Bucuresci cu totu ce se afla intr'insele: mobile, cai, equipage si altele, cu osebire numai de bibliotec'a mea, ce o lasu Prea-santiei Séle episcopulu Iosifu Argesiulu, si de ar-mele mele, ce le lasu d-lui generalu Ión Cornescu, dupa list'a ce are fia-care din d-loru, lasu asemenea si nepóte mele Elena Cornescu, nascuta Manu, ca-sele dela proprietatea mea Satulu-Nou, din distric-tulu Ilfov, cu totu ce se afla intrensele, mobile si altele, precum si cu imprejmuirea si cu numerulu stanjiniloru coprinsu in acelu testamentu.

Art. 5. Dupa incetarea mea din viatia, cor-pulu meu va fi inmormentatu la cimitirulu Sierban-Voda, in loculu cumperatu de mine, si dupa tre-cere de 7 ani ósele mele voru fi stramutate im-preuna cu ale repausatei mele socii in cavoulu ce se afla la beseric'a santei Vineri din Bucuresci.

Art. 6. Déca la mórtea mea nu se voru gasi in cassa la mine bani pentru inmormentarea mea si pentru plat'a détoriloru ce asi avé, atunci se va luá din venitululu susu disoloru dóue proprietati, Nasturelulu si Satulu-Nou, alu anulu incetarii mele din viatia sumele necesarii pentru acoperirea ace-sorulu cheltueli si plat'a de détorii.

Art. 7 si ultimulu. Cu esecutarea dispositi-uniloru coprinsu in Art. 5. si 6 din acestu codicilu insarcinediu pe nepotulu meu Constantinu Ión Manu.

Acestea fiindu ultimele mele vointie, prin cari intarescu unele si preschimbu altele din dispositi-unile coprinsu in actele mele testamentarie precedente, amu subscrisu acestu codicilu, facutu in Bucuresci, la 20 ale lunei Augustu, anulu 1873.

Generalu **Constantinu Nasturelu Herâscu.**

Tribunalulu Ilfov, secti'a III.

Nr. 1427. 1873, Augustu 21.
Vediutu de noi, presedintele sectiunii III,
P. N. Voinescu.

D-sea d. generalu Constantinu Nasturelu He-rescu, cu suplic'a dela 20 Augustu 1873, registrata la Nr. 11,154, a depusu spre transcriptiune la a-césta sectiune unu testamentu, cerendu totu-deotata a i se dá autenticitatea legale.

Cu acésta ocaziune, presintanduse numitululu de mai susu in persóna inaintea tribunalulu, si citin-duse testamentulu din cuventu in cuventu in au-diulu si presinti'a sea, a declarat, ca este alu seu, facutu din libera-i vointia si ca semnatur'a dintr'en-sulu este propria a D-séle.

Tribunalulu, pe bas'a declaratiuniloru facute de testatoru si in virtutea Art. 860 si 861 din co-dicele civile, da autenticitate legale acestui testa-mentu si ordoná cá greff'a se-lu transcrie in regis-trulu respectivu.

P. N. Voinescu, N. Xida.

(L. S.) Greffieru, Derzeanu.

Nr. transcriptiunii 85.

Nr. dosarulu 1,396, din 1873.

(Va urmá).

„**Lumin'a**“ refera urmatóriele:

Deputatiunea congressulu nostru electoralu in 17 Septembre a. c. nou 9 óre demanéti'a avendu primire la Maiestatea Sa Imperatulu, conducutoriulu deputatiunei Mironu Romanu, archimandritulu si vicariulu episcopescu din eparchi'a Aradulu a ros-titu urmatóriele:

Maiestate cesaria si regia apostolica,
Prégratióse Dómne!

Ierarchi'a romana greco-orientala din Ungari'a si Ardélu, pe bas'a statutulu organicu prevedutu cu prégratiós'a aprobare a Maiestatii Tale, si-a eserceatu mai de curendu unu dreptu cardinalu alu seu prin aceea, ca reposandu nereuitaverulu nostru Archiepiscopu si metropolitu Andreiu baronu de Si-agun'a, congressulu besericescu coadunatu la Sibiu a alesu cu modalitatea prescisa pre noulu Archi-episcopu si Metropolitu alu provinciei nóstre Me-tropolitane in persón'a Episcopulu diecesanu alu Aradulu Procopiu Ivacicovicu.

Noi, deputatiunea congressulu electoralu din Sibiu, inmanandu de já documintele congressuali, ce contienu actulu alegerii de Archiepiscopu si Me-tropolitu — inaltulu guvernulu alu Maiestatii Tale, — indresnimu cu profunda veneratiune a descoperi-neclatit'a supunere omagiala a congressulu beseri-cescu facia de Maiestatea Ta, preagratióse Domnu si rege alu nostru; totu-odata inaintea prénaltulu tronulu alu Maiestatii Tale préumilitu a suplicá: ca pre nou alesulu Archiepiscopu si Metropolitu alu romaniloru gr. or. din Ungari'a si Ardélu se Te induri in acestu postu alu seu prégratióse alu in-tarí.“

La ce Maiestatea Sa Imperatulu si Regele a-postolicu a binevoitu prégratióse a respunde:

„Primescu cu placere omagiulu congressulu romanu gr. or. din Ungari'a si Ardélu, si respundu cu salutarea-mi cordiala.

Resolutiunea mea in privinti'a alegerii de Me-tropolitu o veti primí in curundu pe calea Guver-nulu meu ungurescu.“

Preinaltulu decretu.

La propunerea Ministrulu meu ungurescu de cultu si instructiune publica, actulu Congressulu natiunulu besericescu gr. or. romanu, prin care Episcopulu Aradulu Procopiu Ivacicovicu e alesu de Archiepiscopu si Metropolitu gr. or. romanu, — cu acést'a -lu intarescu.

Datu in Schönbrun 17 Septembre 1873.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

Augustinu Trefort m. p.

De pre valea Rocnei (Ruconium) 1873.

Conformu promisiunii mele vinu a-ti relatá unele de pre aici ce credu a fi de interesu pentru lectorii stimatei „Gazete“;

Publiculu romanu va fi asceptandu dela acestu tienutu purificatu de trainismu lucruri eminentu bune si frumóse, lu rogu inse a priori se nu-si concépa idei esagerate, se nu deduca dela tacerea mormentale, ce se observéza in acestu districtu ro-manescu facia cu publiculu romanu, la una indes-tulire séu fericire rara.

Calamitatile si suferintiele, in cari jace bietulu poporu in alte tienuturi, domnescu in aceea mesura si pre aici. Voindu a-ti caracterisá situatiunea prin una definitiune generale ar' deve se-ti martu-rescu, ca intréga atmosfer'a vietiei nóstre este in-fectata de epidemia. Epidemia (cholera) in viéti'a sanitaru, epidemia in viéti'a politica, epidemia in viéti'a sociale.

Coler'a, acésta calamitate infricosiata rapése si pre aci pre tóta diu'a dieci de victime din fia-care comuna. La acésta calamitate se asociasa si una seceta terribila, in urm'a careia incepu a se uscá cerealele, cu deosebire cucurudiulu. Starea bietulu poporu e trista, deplorable, si me temu, ca va deveni si mai deplorable.

Nu mai pucinu reu, nu mai pucinu suntemu de compatimitu facia cu viéti'a nóstra asia numita politica si sociale, déca este permisulu a o botesá astufellu.

Asta-data voiu fi cu totulu obiectivu (—) in des-crierea mea, me voiu margini a-ti impartasi mai multu numai impresiunile, si opiniunea mea facuta atatu din informatiuni catu din observatiunile fa-cute ici si cóle, catu mi-a fostu posibilu.

Lumea scia, ca acestu districtu este represen-tatu in diet'a pestana prin doi deputati, unu ma-ghiaru (adv: Csery) si d. adv. Ioachim Mura-

sianu, fostu odata mare romanu, nationalistu infocatu, passivistu de principiu politicu, ér' acumu deputatu romanu, ce impreuna cu colegulu d-sale P. Nemes reprezenta cercurile respective in Pest'a siediendu in stang'a si votandu cu drépt'a.

Cu respectu la celu d'antaiu trecu asta-data marginindu-me la dlu Ioachimu, care astadi este eroulu intregului districtu, este obiectulu de vorbire preste totu loculu. Lumea vorbesce multe despre elu. Activisti, passivisti, amici si adversari, toti dicu, ca nu-i intielegu procedur'a, toti-i condamna portarea facia cu acestu districtu si speciale cu alegatorii sei. Candu asi voi a-ti inregistrá tóte opiniunile, tóte judecatile despre elu ar' deve se scriu o brosiura.

D. M. odata nationalistu incarnatu, odata passivistu pronunsiatu, odata martiru nationalu alu districtului, astadi, dupa ce cerculu S.-georgiului -lu onorá cu increderea frumósa, sciendulu de anteluptatoriu alu romanismului din acestu timentu si apartienatoriu principiului ce-lu sustiene opusetiunea ardelená pronunsiatu in atate ronduri de natiunea romana (la Blasiu, Miercurea, Alb'auli'a — acestu domnu astadi, ce se bucura altucumu de una stare independenta, de odata numai frange totu trecutulu seu frumosu, si calca in piótre tóta reputatiunea si intra in diet'a din Pest'a. ma nu se genéza a cersi gratiile inimiciloru nostri. Eu sciu ca totu romanului cu semtiu de onóre i-va rosi faci'a la acésta scire, inse pre d-lu Ioachimu nu l'a genatu nemica.

Care este scopulu mergerei dlui M. in Pest'a, asia se intréba toti? Se vorbesce ca dlu Muresianu ar' fi marturitu ca densulu prin acésta vré a aduce pre romanii ardeleni (activisti si passivisti) in confusiune.

Apoi judece ori cine. Publiculu de pre aci se intrunesce in aceea ca d. M. nu vré alta cu ast'a decatu se-si asecuréze (se-si cersiésca) la cei de susu unu postu (unu osu de rosu a la P. N. . . si alti antecesori si mari romani. Altii ér' mai sustienu ca procedur'a d. M. nu ar' fi decatu unu pruritu de resbunare contra nu sciu cui pentru pierderea postului de presiedente s. a.

Fia ce va fi motivulu adevératu, ce l'a indemnatu se-si parasésca caus'a, se se rumpa de principiulu opusetiunei romane ce pana acuma l'a numératu cu mandria si pre dlui, — in totu casulu inse este injustificaveru. Loculu celu va ocupá d. M. in istori'a desvoltarei vietiei nóstre politice-nationale, va fi una péta rusinatória pentru intréga natiunea romana, si speciale pentru acestu districtu.

Omulu ce apartiene unui principiu este de stimatu ori candu, fia activistu fia passivistu, acela inse ce astadi e activistu mane passivistu poimane utilistu s. a nu mai e pretiuitu, ci devine ignoratu cá toti chameleonii si toti ómenii de caracteru sio-vaitoriu. (Dela capu incependu cati? R.)

Se nu ne miramu apoi déca poporulu -si pierde tóta increderea in barbati pe cari ii vede ca lu intrebuintiasa de instrumente pentru ajungerea de scopuri personali, pentru cascigarea unui osu de rosu (?) Este de 3 ori tristu candu acei barbati dotati cu sciintia si si poporalitate si chiamati a ne conduce spre salute si salvare, se demitu a ne parasi, candu ne aflamu in mediulu luptei terribile. Incetati oh! domniloru de a abusá de increderea acestui poporu neferice, si déca nu vi este mila de trist'a lui sórte, indurative celu pucinu si nu-lu duceti pre ghiacia, nu-i petati celu pucinu onórea si caracterulu, cá se devenimu cu totii obiectulu blastemului posteritatiiei. Déca nu potemu salvá mai multu, se salvamu celu pucinu onórea nationale. Incetati celu pucinu de a ne vinde averea cea mai scumpa, onórea nationale, pentru unu osu, pentru a satisfacere intereselorú vóstre egoiste.

D-ta dle redactore! diceai odata, ca advocatii romani potu se lucre mai multu pentru victori'a causei nóstre, ca-ci densii au una stare relative mai independenta; Noi din sinulu nostru nu avem, numai doi advocati, dintre cari unulu, d-lu Lic'a, si are resiedenti'a in Bistritia, despre care inse ni place a sperá, ca nu va urmá collegului seu I. M. . . care e uniculu adv. in districtu. Si vedeti cumu ne apara caus'a nóstra marele nostru advocatu. Speramu ca va servi de modelu si altoru advocati.

Se-ti mai amintescu cu asta ocaziune si de scri-sórea publicata in n. 58 a „Gaz“: suscrisa „alegatorii“, prin care se incérca a se justificá scalciat'a procedur'a d. M. si a respinge amesteculu altora, ce nu-su alegatori, in recensérea procedurii d. M., cá si candu d. M. inca ar' apartiené dogmei de infalibilitate. Si din contestulu acelei scri-

sori adresata redactiunei se concludu, ca toti alegatorii d. M. sustienu acea parere necalita, ceea ce este adversu cu adevérulu. Eu amu conversatu si intrebatu pre una multime de alegatori, toti mi-au respunsu ca nu sciu nemica de acea scrisóre ma -si esprimara indignatiunea. Publicalu romanu va analisá de aci adevérulu. Se amintescu si ca opiniunea publica generale pre aice suna, ca d. Ioachimu ar' fi fabricantele acelei scrisori; nu sciu positivu, speru inse ca tempulu ne va luminá si despre ast'a. Ca dlu M. -si va fi potutu cascigá (amagi) cativa alegatori, cari se suscria asia una scrisóre, e lesne de crediutu; dér' ca toti alegatorii ar' fi de acestu accordu este unu mare neadeveru, ma nece maioritátea nu o concedu. Póftésca si se suscria acei alegatori si numele publice si indata ne vomu lamuri séu póftésca dlu Ioachimu si convóce alegatorii sei la una conferintia, déca are curagiu si convingere, ca a lucratu bene si indata se va descúrcá lucrulu. Acésta din urma este una dorintia generale cu atatu mai vertosu, ca-ci este una datina constitutionale, cá deputatii dietali se se consulteze in tempulu ferieloru cu alegatorii sei, . . . faca si dlui asia.

Ce se tiene de epitetele date in acea coresp: a corespondentului d-vóstre, speciale celui din Pest'a, inca a facutu una impresiune neplacuta. Déca este acelu coresp: omu cu crescere, ori fara crescere, cu asiediamentu ori fara asiediamentu, etc. . . aceea nu atinge nemica neci pre d. Ioachimu neci pre infalibili d-sale alegatori. Acelu d. corespondente a reprobatu si critisatu procedur'a d-lui cá romanu si cu dreptulu ce-lu are facia de ori ce individu ce se incérca a ne representá natiunea preste voi'a si votulu ei. D-lu Ioachimu nu avea de a face decatu se se justifice, déca a voitu, ér' in modu loiale si obiective si nu prin calumnia si epitele nedemne.

Altucumu nu voiu se fiu defensorele acelu bravu coresp: din Gazeta, ca-ci densulu este destulu de abilu, me marginescu a mai aminti numai ca d-lu Ioachimu, in casu candu d-lui este autorele acelei scrisori, se uu impute nimeni neci de crescere neci de cultura neci de conduita, ca-ci conduit'a si crescerea d-sale nu este invidiata de nemene.

Alta-data mai multe despre acestu obiectu, precumu si despre cele ce voru urmá. —

In dilele 15—20 Aug. locuitorii acestei vai avura fericirea a salutá in sinulu loru pre unu doritu óspe, pre Ilustr. Sa episcopulu Pavelu; care fú comitatu pana la Rocn'a-S.-georgiu, unde petrech vre'o 3 dile la baie de Ilustr. Sa d. capitanu Bohatielu.

De si Ilustr. Sa a venitu incognito, fú primitu preste totu loculu bene. Episcopulu a vorbitu in fia-care comuna poporului. Invetiaturile sale mi-au placutu ca-ci fura scóse din vieú'a poporului, si pentru desceptarea si inaintarea poporului. Calitatile noului episcopu, si cunoscentiele sale din viati'a poporului ne promitu multe bune si folositorie atatu pentru poporu catu si pentru cleru si scóla . . .

In cerculu de alegere alu S.-giorgiului se ascépta cu s-te tienerea unei conferintie a alegatoriloru, care se crede, ca o va conchiamá d. I. Muresianu, neindemnata de alegatorii sei;

Conferintia invetiaturiloru, ce era se se tiena in Tih'a, inca s'a amanatu din caus'a colerei, inse spru se va tiené indata dupa incetarea colerei.

Alta-data mai multe. *)

Publiu.

Ighiu in 13 Sept. 1873.

Sub impresiunea unei profunde indignatiuni, luai condeiulu de asta-data spre a comunicá on. publicu lectoriu unu actu de justitia, esecutatu in dilele abia trecute prin d. jude cercualu din Ighiu, Röblös Miklos, facia cu romanii de aici.

Casulu este urmatoriulu:

Periculós'a epidemia (colera), de care suferu nefericit'a nóstra patria, grasédia si in opidulu nostru acumu de una luna de dile.

Cu tóte aceste, se póte dice, ca acestu morbu, in reportu cu alte timenturi, la noi a fostu moderatu.

*) Amu amanatu publicarea acestei corespondintie pana acumu, candu se apropia tempulu reinceperei dietei, cá se vedemu, ce va mai urma de sene Ioachimu facia cu alegatorii. Fara concludu nou nationale, ori cine ce luca in contra concludului ultimulu alu natiunei, pecatuiesce in faci'a inviolabilitatii vointiei ei. — Asta e solidaritatea. Red.

In dilele din urma, pre candu adeca mai incetase epidemia, d. solgabirou -si propuse a face unu spitalu pentru morbosi. Spre scopulu acest'a, se alese cas'a parochiala gr. or. din alesu, pentru, ca mai erau si alte case apte pentru spitalu. Unic'a cale, care duce prin acestu cemetieru la beserica, trece chiaru pre langa cas'a parochiala menita de spitalu. Deci este invederatu, cumca prefacunduse această in spitalu, credintiosii respectivi, séu numai potu cerceté beseric'a (fiinduca si altu-mentrea cas'a parochiala este numai de 12 stanjini departata de beserica) séu ca cercetandu'o, se espunu pericolului a cadé in morbulu colericu, pentrucu nemene va poté negá, cumca celu mai nesanosu si mai infectatu aeru se afla pre la atare spitalu. Astufeliu din punctu de vedere sanitaru nece decatu nu se póte permite una dispusetiune cá cea a d. solgabirou. Séu cumu se póte esplicá acea enigma cu spitalulu in cas'a parochiala, acumu, candu se dau cele mai stricte ordenatiuni in privinti'a curatianiiei, a ferirei de aeru infectatu etc. ?

Din caus'a acésta, romanii de confesiunea gr. or. fiindu fórté ingrijiati, decisera a nu concede realisarea unei dorintie, ce invólve atatu periculu pentru densii.

In 9 ale curintei se notifica parochulu ordenatiunea d. v.-comite privitoria la arangiarea casei parochiale de spitalu. Acest'a inse, precumu insusi s'a dechiaratu, nu potu publicá poporului acésta ordenatiune la tempulu seu. In cas'a parochiala erau deja asiediate mobiliile necesarie. Observandu poporulu, carele in a 20-a di asistase la celebrarea cultulu divinulu, ca se ocupa cas'a parochiala cu fortia, nesciindu de nece una ordenatiune, si crediendu, ca i s'a violatu dreptulu seu, se opuse cu cea mai firma resolutiune mesurorulu luate pentru ocuparea casei parochiale. Nu se póte aici aplicá mactsim'a dreptului, dupa care interesulu publicu este a se preferi celui privatu, pentrucu in casulu presentu, tocma interesulu publicu pretinde, cá ori unde numai in cemetierulu gr. or. se nu se faca spitalu pentru impregiurarea importanta, ca poporulu trebuie se amble pre acolo la beserica. Acumu voi d. solgabirou se dovedésca ce scie si ce póte face, candu cineva nu se supune orbesce. Indata ce aflá de acésta opusetiune a poporului, citá pre parochulu cu alte facie besericesci, despre cari credea, ca au fostu autorii opusetiunei din cestiune. Presentanduse acesti ómeni onesti, d. solgabirou luá protocolu cu densii, in urm'a caruia ii pedepsi pre toti cu cate 14 dile arestu in Aiudu, si fara a mai concede locu recursului, si 'i escortá de locu cu gendarmi cá pre nescari hoti séu revolutionari.

Judece acumu on. publicu, déca a fostu corecta si legala procederea d. solgabirou in caus'a de facia.

Fericitu esti opidule Ighiu! ca ai in sinulu teu unu barbatu cá d. Köblös, care se interesédia in asia mare merura de vieú'a locuitoriloru prin arangearea unui spitalu, in care se se depuna pentru espirarea sufletului, cei ce voru fi infectati de coler'a produsa prin cadavrele, cari se tienu cate trei dile neingropate, dér' se intielege de sene, ca acesti morti suntu unguri, pentrucu romanii nu se suferu nece se se racésca bine, incatu nu odata amu venitu la idea, nu cumva se se ingrópe de vii. —

Departu de noi, se fimu in contra unui spitalu reclamatu de binele comunu, numai catu amu dori, cá acela se nu fia spre periclitarea nemenuia, apoi intre morti se nu se faca nece una deosebire, ma se se cerce si acea, ca óre destulu de afundu suntu sapate mormenturile, cá se nu se astupe numai in facia pamentului.

Pre candu se scriu aceste ronduri, parochulu impreuna cu ceilalti suntu eliberati din temntia, subconditiune cá in terminu de trei dile se insinue recursu.

Déca si in tempulu presentu se potu escortá preotii cu gendarmi in temntia pentru una conduita cá cea descrisa pana aci, atunci cine nu va crede, cumca si acumu mai are valóre legea barbara: „az oláh papokat kiknek életék felöl bizonyos suspicio vagyon, a tiszték megfoghatják A. C. p. V. E. 42.“

Deci se scia lumea cea ce suferimu noi, se cunósca pre pretinsii civilisatori moderni, ca se nu se mai bucine in lumea larga, ca suntemu nu sciu catu de fericiti.

Cor

Solnocu. int. Beclénu la 21 1873.

Multu Stimatu Domnule Redactoru!

In vitregitatea tempului presentu, candu de o parte coler'a abia -si retrase dintii furiosi — dupa

ce ne luă pre mulți ai noștri iubiti și scumpi — dintre care amentinu cu condolentia pe Dr. Lazaru, — și pre candu de alta parte natur'a ne bate și provedint'ia ne cërta in continuu cu secete daunatõre și prin urmare cu nefructuositate campului, din care nu urmèdia altu-ceva, de catu inmultirea lipseloru poporului nostru și altu cum ne-supportavere — imgrejurari pline de intristare și ingrigire pentru viitoriu: — éca ni se ivi cu surprindere și una di de bucuria a Santei Mariei mici 20 Sept. a. c. pentru-ca in urmarea staruinteloru conducatoriloru — desterului preutu și acum'a administratoru protopopescu M. On. d. Michailu Fagarasianu și a activului pretoru alu cercului Beclè-nului Sp. dnu Franciscu Adolfulu Floth in mic'a comuna Teure, care abiã numera 500 suflete, s'a depusu in aceea di, pre langa e solemnitate corespondiatõria, pètra fundamentale a edificandei beserici gr. cat. de pètra in present'ia unui publicu numerosu, și s'a benedisu prin d. Georgiu Tecariu, protopopulu emeritu cá pontificante, carele cu asta ocaziune a tienutu o predica acomodata — indemnantu și pre satele vecine a-si face bdeserici. —

Pentru asta beserica voru spesã bravii Teureni aprõpe la 5000 fl. maestrului renumitu d-lui Laurentiu Zottich, confrate italianu, — care a edificatu pana acum'a besericele din Sirègu, Dindelègu și Nicula — afara de prestarea, vectuarea materialului necesariu. — Intr'o sticla s'a sigilat unele schitie din istori'a presenta și alaturatu totu soiulu de monete atatu din Romani'a, catu și de ale nõstre.

Astufeliu in trei comune un'a langa alt'a Sirègu, Minthiu și Teure voru stralucì besericele pom-põsa, care descèpta in poporu pietate și credintia in Ddiu. —

Nu potu a nu atrage cu asta ocaziune atentiunea Ilustritatei Sale d-lui episcopu Michaelu Pavelu — asupr'a acestei imgrejurari imbucuratõrie și alu invitã la consacraarea acestoru paladia religunarie la tempulu seu; ér' Teureniloru le dorescu successu bunu la finirea operei incepute.

La revedere la Santirea besericei.

Petru Muresianu Sireganulu,
proprietariu in Teure. *)

Maionu.

D. min. alu aperarii tierii Szende Bela visita in dilele aceste aici militi'a (honvedii).

Asta nõpte in 26, dearse mai multe edificia, fenu și bucate adunate la vro 3 locuitori in Gacimaieru, Romanii! n'au fostu ascurati. —

La organizarea comitateloru se pune la cale, cá o parte din distr. Fagarasiu, Brasiovulu cu distr. si din Hãromszek o parte, se se compuna in unu comitatu cu capital'a in S.Sz. Gyõrgy.

In 22 Septembrie a depusu nou alesulu Metropolitu alu Sibiiului P. S. Procopiu Ivacicoviciu juramentulu de fidelitate in man'a Maiestatii Sale.

Regele Victoru Emanuele, dupa o primire fõrte distinsa și comitare de imperatulu Austriei și suita pana la gara totu asemene a mersu și la Berlinu unde sosì in 22, fiindu primitu la gara de imperatorele Wilhelmu, principele imperiale și principii casei regale in concursu immensu de poporu salutatu cu acclamatuni entusiasice. Bismark n'a fostu facia. La dineulu de gala redicã imper. Wilhelmu acestu toastu: „pentru sanetatea fratelului meu, amicului meu, Maiest. Sale regelui Italiei,“ regele respunse cu altu: „pentru sanetatea vechiului meu alliatu Mai. Sa imperatorele.“ Regele se va reintõrce pe la Dresda, Bavaria in Itali'a. Visit'a prima in Vien'a și apoi la Berlinu a fostu caus'a unei primiri mai pucinu caldurõse in Berlinu. — Dupa visitele suveraniloru vinu tempuri grele, cari nu se precalcula osioru de catra popõra. —

— Mazuranics se denumi banu alu Croatiei, Slayoniei și Dalmatiei in 20 Septembrie a. c.

Ladislaus Pejacsevich, min. croatu lenga min. din Pest'a și a datu demissiunea, din cauza, ca diet'a croata nu ia votatu fondulu de despositiune. Dér' planulu maghiaru, cá ministrulu croatu se fia unionistu, déca banulu e nationalu, va fi caus'a causei demissiunii.

*) Dér' cu scõlele cum statii?

Red.

Redactoru respundietoriu

IACOBU MURESIANU.

Nr. 1528/1873.

3—3

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea de notariu cercuale alu comuneloru mici aliante Gyergyo Tõlgyes, Baraseu și Corbu (Holló), cu care este impreunatu unu salariu anuale de 500 fl., 80 fl. bani de cuartiru și 20 fl. pausialu de cancellaria, se escrie prin acèst'a concursu.

Doritorii de a ocupa acèsta statiune se provõca pana in diu'a defipta spre alegere ad. 15 Octobree a. c. a -si innaintã subscrisului suplicele provediute cu documentele necesarie și cu atestu, prin care voru documentã, ca au depusu rigorosulu notariale conformu §-lui 75 alu Art de lege XVIII din 1871. —

Preferintia va avè acel'a, care va vorbi și scrie dupa cuvenintia limb'a romana și maghiara.

Gyergyo Tõlgyes 2 Septembrie 1873.
(In scaunulu Csik).

Officiulu pretorialu

Urzicianu
pretore.

Concursu.

Pentru statiunea invetiatorèsca din Feldru vicariatulu Naseudului, se publica concursu pana in 30 Septembrie st. n. a. c.

Emolumentele suntu 200 fl. v. a. cuartiru liberu cu 2 despartieminte unu celariu, camera, o pivnitia, 4 orgia de lemne și o gradina de 200 □, in care se cuprinde și pomari'a scõlei.

Doritorii de a ocupa acèsta statiune au a-si adresã recursele sale, provediute cu testimoniu despre purtarea morala și absolvirea cursului preparandiale comissiunei scolastice din locu, pana la terminulu defiptu.

Feldru in 6 Septembrie 1873.

Georgiu Muresianu
preutu gr. cat. și pres. com. scol.

3—3

Concursu.

Pentru ocuparea postului de submedicu in comun'a montana Buciumu, — in comitatulu Alb'a inferiõra, — cu care este impreunatu unu salariu anuale de 550 fl. intertimentu pentru unu calu 120 fl. și 60 fl. bani de cortelu, precum și drep-tulu de pensiune dupa normele de statu, se descrie concursu.

Doritorii de a competi la acestu postu, suntu pofititi, cá cererile instructe cu documintele recerute, prelanga perfecta cunoscentia a limbei romane se le substèrna la „comitetulu fondului pisetalu alu Abrudu-Rosiei,“ pana la 26 Septemvrie a. c. cá terminu inclusivu, prelanga acea observare, ca alesulu va debuș se locuésca in insasi comuna Buciumu.

Abrudu in 25 Augustu 1873.

Dela comitetulu fondului pisetale alu Abrudu-Rosiei.

Simeonu Balinth
presiedinte.

2—3

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scõl'a comunala confessionala in comun'a fosta grantiarèsca Mititeiu, se escrie concursu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu de 120 fl. v. a. cuartiru liberu și 6 orgii de lemne.

Doritorii de a ocupã acestu postu au se-si ascèrna suplicele loru documentate dupa legea scolara pana in 25 Octobree 1873 la acestu senatu.

Mititeiu in 14 Septembrie 1873.

Senatulu scolasticu comunalu confes.

Basilu Sioldea
parachu gr. cat., cá presied.

2—3

Nr. 15/comit. scol. conf. 1873.

2—3

Escriere de concursu.

Devenindu vacantu postulu de invetiatoriu la scõl'a confessionale elementaria gr. cat. din Salv'a prin abdicarea fostului invetiatoriu, spre ocuparea acestui postu se escrie concursu:

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu: Salariulu fipsatu cu 200 fl. v. a. pe anu, cuartiru liberu și gradina de pomeritu.

Doritorii de a ocupã acestu postu au de a -si asterne documintele necesaria subscrisului presidiu pana in a 20-a Octobree 1873 st. nou.

Din siedint'ia comissiunei scolare confes. gr. cat. tienute in Salv'a, in 27 Iuliu 1873.

Presiedintele
Ioanu Catone.

Notariulu
George Belteagu.

VENDIARE DE BUNURI.

In comun'a Hosszutelke (Dostadt) comitatulu Albei inferiõre processulu Singatinului se afla de datu in arenda unu bunu constatoriu din 600 jugere, séu si de vendutu cu totulu. Mai deprõpe se põte trage informatiune prin posta cu scrisori francate la adressã „F. M. Nagy Enyed.“

6

Cursurile

la bursa in 26 Septembrie 1873 stã asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 47	cr. v. a
Napoleoni	—	—	9 " 04 ¹ / ₂	" "
Augsburg	—	—	108 " 65	" "
Londonu	—	—	113 " 35	" "
Imprumutulu nationalu	—	—	72 " 90	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	69 " 15	" "
Obligatiunile rurale ungare	—	—	75 " 50	" "
" " temesiane	—	—	73 " —	" "
" " transilvane	—	—	73 " 50	" "
" " croato-slav.	—	—	74 " 50	" "
Actiunile banței	—	—	956 " —	" "
" creditului	—	—	223 " —	" "

PRAVURILE

purgative gazõse dela ELÖPATAK

cuprindu in sine partile constitutive solvetõrie ale apei minerale renumite dela Valcele (Elöpatak) și au in sine tõta puterea vindicatoria a aceleia intru unu gradu inaltu.

Efèptu deosebitu arata prafurile acestea la catarhe, slabitiune și spasmu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetitu, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami și inflaturu ale ficatului și splinei, la secretiune și escretiune bolnavitiõsa de fere, la inchiegare și concretione de fere, și la galbinare obstinata, cauzate din aceste; nu mai pucinu la mucositatea fiacarui organu alu trupului; la astma (greutate de resuffare) și batatur'a animei, la atonia (slabitiune) și inflatulent'ia matieloru, la hydropica și la pletora abdominala; cu deosebire la trengii, la catarhe de rimichi, besica și tiav'a udului, la formare de nesipu si de pètra in aceste organe, la catarhe chronice și inflaturu de matrice (matra), la curgeri séu pola alba, inclinatiune la motrorhagia, ametiala, congestine catra capu și peptu, la sughitu obstinatu, la hypocondria și hysteria.

Pretiuulu unei cutie cu 12 dõse impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintarièi este 1 fl. v. a.

Se gasesce in tõte pharnaciele mai renumite, in fiacare comerciu de ape minerale și de specierii mai insemnate.

Depoulu și biroulu de espeditie se afla in Brasiovu in apotec'a lui Gregorin Szava.

Editiunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT și fiu HENRICU.